

DOMOVINA

Oglaš:

Za 1 mm x 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev, uradni 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravištvo „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Naročnina:

Za celo „Domovino“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Petkova številka mesečno 1 K, četrtletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Naš položaj.

Jugoslavija še nima določenih mej. V enem delu Koroške se bo moralo še izvršiti ljudsko glasovanje, da se bo videlo, ali si želi ljudstvo priti pod Jugoslavijo ali pod Avstrijo. Ker so razmere v Avstriji, posebno gospodarske, niti primerjati ne dajo z razmerami v našem kraljestvu, ni nobene dvoma, da bo ljudstvo glasovalo za Jugoslavijo, ker se mu bo pri nas veliko boljše godilo, kot bi se mu godilo v Avstriji.

Tudi proti Madžarski in Rumuniji meje še niso končno določene. Madžari so sicer prišli takorekoč na beraško palico, ravnotako kot Nemci, ampak predrzni so pa vseeno še vedno, kakor so bili nekdanj in bi radi dobili lepe kosčke naše zemlje v svoje kremplje. Seveda se jim ta njihova želja ne bo izpolnila in Madžari se bodo pač morali zadovoljiti z onim ozemljem, ki je resnično njihovo — tega pa ni veliko.

Rumuni bi se tudi radi razširili na naš račun. Njim diši rodovitni Banat in zato vedno in povsod rujejo in spletkarijo proti nam, poskušajo pa tudi izlepa doseči od nas ono, kar si tako želijo. Seveda se naši vladi niti ne sanja, da bi odnehavala in našo zemljo izročala Rumunom, pri zaveznikih pa Rumuni tudi ne dobijo prave podpore, ker so zavezniki pač tudi mnenja, da so Rumuni dobili že več kot so zaslužili, ker pomagali v vojni tako intakto niso veliko zaveznikom.

Proti Bolgariji so naše meje končnoveljavno določene in mi smo že zasedli one dele Bolgarske, ki nam jih je prisodil mirovni posvet v Parizu, t. j. Caribrod z okolico in Strumico, tudi z večjo okolico.

Proti Grčiji ostanejo one meje, ki so bile določene po balkanski vojni in ni nobenih izprememb. Z Grčijo živi naša država v dobrih prijateljskih odnosih in prepričani smo, da ostane to prijateljstvo trajno, ker je Grčija zelo navezana na nas. — Enako ostanejo najbrže tudi naše meje proti Albaniji neizpremenjene.

Najtežji je naš položaj na zapadu, proti Italiji!

Nikdar siti Lah bi se rad polastil velikega dela našega primorskega ozemlja in bi nam sploh najraje zaprl naše Jadransko morje, na katerem bi potem on neomejeno gospodaril. To se mu seveda ne bo posrečilo, ker so še drugi tukaj, ki bodo o tem odločevali, ampak nekaj našega ozemlja nam Italija za sedaj skoro gotovo ugrabi in ker je to ozemlje za nas velike vrednosti in ker ne smemo pustiti naših bratov za vselej v italijanski sužnosti, se bo treba več let pridno, vestno in vsestransko pripravljati na to, da bomo močni takrat, kadar pride med nami in Italijani do obračuna, ker do tega obračuna mora priti in gotovo pride, o tem je danes vsak človek v Jugoslaviji prepričan. Mi in Italijani bi bili lahko najboljši prijatelji, ko bi Italijani ne bili tako požrešni, s čimer si nakopljuje naše smrtno sovraštvo in nas prisilijo, da se pripravljamo za boj za svojo sveto pravico.

Položaj države, ki ima še toliko nerešenih vprašanj, ne more biti lahek in ako mi ne bi bili gospodarsko tako močni kot smo, bi težko zdržali. Ampak bogastvo naše države nam daje moč, da se navzlic vsem še nerešenim majhnim vprašanjem vendar-le lepo razvijamo in napredujemo. Močna Francija išče pri nas les in živila, Holandija tobak, Avstrija in Ogrska pa brez naših živil sploh ne bi mogle živeti. Za naših 56 kron se dobi sto avstrijskih kron, četudi naše krone nimajo nobene zlate podlage, ravnotako, kakor tudi ne avstrijske. Ampak naravno bogastvo naše države dviga tudi vrednost našega denarja, naša država uživa za-

upanje, ker je ves svet prepričan, da ima Jugoslavija lepo bodočnost.

Meje bodo kmalu urejene in končno določene. Morda že v tem mesecu in potem ne bo nobenih ovir več za naš gospodarski razmah, odprta bodo trgovska pota na vse strani in mi se bomo lahko mirno posvetili ustvarjanju lepe bodočnosti v svoji lastni, svobodni državi. Naš položaj sedaj ni lahek, mi moramo še posvečati največjo svojo pozornost določevanju mej naše države in ko bo to vprašanje odstavljeno z dnevnega reda, si bomo šele mogli oddahniti in zavihati rokave, da to svojo državo tudi na znotraj uredimo tako, da bo ona res domovina ne samo svobodnega, temveč tudi srečnega jugoslovanskega ljudstva.

Le ne obupavati, ker ni nobenega pravega vzroka za to! Naša država je zidana na trdnem temelju in se še vedno bolj utrjuje! Obupujejo naj naši sosedje, ki se vsi nahajajo v slabšem položaju kot mi!

Pobiranje vinskega davka na Štajerskem s 1. januarjem ustavljeno.

O vinskem davku na Štajerskem smo v našem listu opetovano razpravljali ter zahtevali njega odpravo. Od naših štajerskih rojakov se je namreč začel v Jugoslaviji pobirati vinski davek, ki je bil v Avstriji od deželnega odbora štajerskega uveden s cesarsko naredbo in je bil pri nas vsled tega izven vsakega dvoma nezakonit. Navzlic temu je bivši finančni minister ter dr. Korošček prijatelj in zaveznik Momčilo Ninčič zaukazal, da se ima nepostavni vinski davek na Štajerskem

pobirati. SLS. je sicer nastopala proti temu davku na shodih, a njeni voditelji, ki so bili uvedbe davka sokrivi, niso ničesar storili, ker jim je bilo prav, da je rastlo med ljudstvom nezadovoljstvo. Doktorju Korošču bi zadostovalo svojčas reči Ninčiču samo eno besedo in vinski davek bi bil ustavljen. Dr. Brejc je bil kot predsednik vlade v Ljubljani naravnost poklican in dolžan, da bi se uprl pobiranju nepostavnega vinskega davka. Tudi on ni ničesar storil. Priti je morala na krmilo demokratska vlada, da se je vsa zadeva preiskala, razjasnila in razrešila. Predsednik doktor Zerjav je zastavil vse sile, da se stvar pospeši.

Sedaj je dognano, da se je vinski davek na Štajerskem v resnici uvedel in zakrivil po pristaših tiste stranke, ki danes radi njega napada demokratsko vlado. Ako torej SLS. obsoja vpeljavo vinskega davka, obsoja sama sebe. S tem, da se je dognalo grešnika, pa stvari še ni pomagano. Treba popraviti tudi greh. In tudi to je doseženo! Od 1. januarja t. l. je ustavljeno pobiranje vinskega davka na Štajerskem. Namesto krivičnega davka pa hoče vlada uvesti bolj pravičen davek, vsled česar je započela z načrtom, kako bi se napravil za vso Slovenijo enoten užitrinski davek na vino in meso. Ta naj bi stopil v veljavo v novem letu mesto dosedanjih davkov. Kakor čujemo, bo z novo naredbo odpravljena zlasti krivica, ki je dosedaj zadevala proizvajalce vina s tem, da se je moral plačati davek tudi od vina, ki ga je porabil producent v lastnem gospodarstvu. V bodoče vinogradnik tega davka tudi na Štajerskem ne bo plačeval, kakor ga dosedaj ni plačeval vinogradnik na Kranjskem.

SLS. med vojnimi liferanti.

Leta 1916. je bila v vrstah SLS. še najlepša sloga. Klerikalni gencrali so si takrat prav po bratovsko delili žalost in veselje in nepopisno zadovoljstvo se je lotilo vseh merodajnih gospodov SLS., ko se je načelniku njihove stranke posrečilo ustanoviti meseca junija takozvano „Kranjsko deželno mesto za dobavo klavne živine“. Klerikalna gospoda se je takrat zavedala velikega dogodka, in znala je, da ni majhna stvar, ako komu nakloni avstrijska vlada vojne dobave. Živinska vnovčevalnica se je pa ustanovila baš s tem namenom, da zaklada s klavno živino avstro-ogrsko armado. Vodstvo te vojne dobave se sicer ni poverilo SLS. kot taki, pač pa so si pridobile popoln vpliv na poslovanje zavoda takrat najvplivnejše in najmerodajnejše osebe v stranki. Izrečno poudarjamo, da je v SLS. vse odobraval, da je šel načelnik stranke med vojne liferante ter da je dr. Šusteršič prevzel pod firmo deželnega glavarja vodstvo živinske vnovčevalnice.

Ne samo pri vodstvu SLS., temveč tudi po deželi je bilo veliko veselje, ko se je ustanovilo „Deželno mesto“. Priprosti pristaši SLS. sicer niso vedeli, kaj hoče njihova stranka z živinsko vnovčevalnico, ker so pa gospodje župniki in kaplani stvar priporočali, je vse prikimavalo. Zadovoljstvo je bilo tem lažje doseči, ker je SLS. naenkrat povabila v Ljubljano celo četo najuglednejših posvetnjakov, katerim so pri vnovčevalnici razodeli, da je pridobljeno zanje prav lepo in dobro uglajeno korito. „Deželno mesto“ je namreč potrebovalo veliko število zaupnikov, takozvanih komisijonarjev, katerih glavna naloga je bila dobivati od kmeta živino ter jo potom vnovčevalnice odajati vojaštvu. Prav nič čudnega ni bilo, da se je vse trgalo za službo komisijonarjev; saj je bila prva dobrota tega poklica oprostitev od vojne dolžnosti. Razven tega pa je bilo s to službo

zvezanih še vse polno drugih dobrot, od katerih ni bila najmanjša, da se je prav dobro služilo.

Zadovoljstvo z „Deželnim mestom“ pa ni dolgo trpelo. Tudi najbolj omejeni pristaši SLS. so začeli kmalu na svoji lastni koži čutiti slabe posledice ustanovitve vnovčevalnice. V začetku je „Deželno mesto“ od kmeta kupovalo živino. Tudi še precej dobre cene jim je dajalo, da bi se jim bolj prikupilo. Čim bolj pa so po drugih deželah cene živine rasle, tem bolj krčevito je vnovčevalnica pritiskala, da bi ostalo pri starih, nizkih cenah. Bolj ko je kmet trdil, da ne da več živine po nizkih cenah, bolj in bolj sitni so postajali mešetarji „Deželnega mesta“ ter si na vse mogoče načine prizadevali, da izvabijo od živinorejca živino. Od lepega pa do grdega je bila samo majhna pot. Prav kmalu je namreč začela vnovčevalnica nastopati z žuganjem in s silo. Ne oziraje se na to, da tvori kmet glavno moč SLS. ne glede na kmečke koristi, so začeli voditelji SLS. pri vladi zahtevati, da naj se začne kmetom živina s silo jemati, ako je ne bodo dali izlepa. Vlada se je nekaj časa obotavljala, končno pa je v to le privolila. Tako so se uvedle na pritisk in pod zaščito SLS. po celi deželi prisilne rekvizicije živine.

Od tedaj naprej ni bil kmet več gospodar čez svojo živino, četudi jo je moral z največjim trdom rediti. Kmet ni smel nič več sam odločati, ali hoče živinčce prodati. Prišel je ukaz, in ponižno je moral odvezati verigo in hajd z živino tja, kamor so hoteli vsegamogočni gospodje vnovčevalnice. Pripravljena je bila žandarmerija in „habtaht“ so stali vojaki, ki so samo čakali, da priženejo na sejmišče vnovčevalnice kmeta in živino, ako bi on sam ne ubogal. Tudi o prodajnih cenah sedaj kmet ni imel več besede. Za tisti denar, katerega je vnovčevalnica hotela, ji je moral izročiti živino.

A kakšne so bile cene! „Deželno mesto“ in njeni komisijonarji so plačevali kmetu vole po 2-40 do 2-70 K, drugo goved po 2 K do 2-40 K takrat, ko je kmet na Hrvaškem dobil za živino že 6 do 8 K za 1 kg žive teže. Pa še to se ni pošteno izplačalo. Živino so kupovali in prevzemali navadno ljudje, ki pred vojno še krave od vola niso ločili! Katera žival je boljše ali slabše vrste, niso poznali. Zato so mislili, da je najboljša, ako vse za slabo zaračunajo. Tudi so imeli naročilo, da morajo na kmeta kar najbolj pritiskati in mu, če le mogoče, pri vsakem repu odtegniti kar se da. Na ta način so se ljudem godile pri tehtanju najgrše krivice. Največkrat kmet še tistega ni dobil, kar bi moral dobiti, četudi bi se mu zaračunalo po nizkih cenah. Kmet je godrnjal, tožil, vzdihoval, a vse skupaj ni nič pomagalo. Bolj ko je ubogal župnika, bolj brezobzirno ga je drla vnovčevalnica, to od SLS. ustanovljeno, od njenih generalov vodeno in v začetku tako hvaljeno „Deželno mesto“.

Uspeh ni izostal. Namesto, da bi se stekal dobiček v žepu živinorejca, zgubil se je po grlih in po žepih komisijonarjev, vnovčevalnica si je pa vsak dan povečavala s kmečkimi žulji kupec dobička.

Dokler je vladala v deželnem odboru vsemogočna SLS., ni nihče drugi kot vodstvo te stranke vedelo, kakšen dobiček se dela pri „Deželnem mestu“. Šele, ko je v Jugoslaviji nastopila Narodna vlada, in so v njej tudi pristaši drugih strank dobili vplivno moč, se je pokazalo, kako se je gospodarilo in delalo pri vnovčevalnici. Sedaj je vsled revizije deželnega gospodarstva marsikaj očito, kar je bilo prej varno skrito.

Dognano je, da je ostal uspeh kupčij tajen, ker je izdajal načelnik SLS. kot glavar svoje ukaze glede zaračunbe posameznih izdatkov in sestave bilance tajno in na tak način, da večkrat celo računski uradniki vnovčevalnice niso vedeli, pri čem da so. Vrhutega je bila temu uradništvu naročena stroga molčečnost. Skrivali so, prikrivali in pokrivali.

Glavno kupčijo je imela vnovčevalnica z govejo živino. Dobavljala je avstro-ogrski armadi vole, krave in drugo goved. Ta kupčija je bila — kakor pravi revizijsko poročilo — sijajna. Tekom dveh let je napravila vnovčevalnica samo z govejo živino skoraj deset milijonov kron čistega dobička. Kupčija s teleti in prešiči sicer ni bila tako sijajna, vendar si je vnovčevalnica tudi pri tej stvari napravila malo manj kot pol drugi milijon kron dobička. Kdor je videl, kaj so počeli komisijonarji in kako se je sicer gospodarilo pri vnovčevalnici, kako so se dajale napitnine in nagrade, provizije, kako po živinski se je ravnalo z živino, s krmo, s steljo in sploh z vsem, se mu mora, navzlic temu, da je dobiček tako ogrožen, vendarle čudno zdeti, kje se je vzel, kajti z denarjem so delali kakor svinja z mehoma. Ako bi se denar tem ljudem le malo smilil, morala bi vnovčevalnica zasluziti vsaj 30 milijonov kron. Tako grdo so drli kmeta. Na drugi strani so pa skubili tudi konsumenta, kateremu so prodajali za drag denar meso. SLS. in njeni voditelji so se tega prav dobro zavedali! V oficijelnih bilancah od prvih dveh let so zamolčali skoraj šest in pol milijonov kron dobička. Revizijsko poročilo pravi, da so ga skrivali iz bojazni pred kmetom in konsumentom.

Načelnik SLS. je uporabljal kot deželni glavar dobiček vnovčevalnice v glavnem zato, da je z njim mašil luknje raztrganega in zavoženega deželnega gospodarstva.

Med drugim se je plačalo za izgubo pri masti, ki je bila kupljena na Ogrskem, 767.000 kron. Za posestvo Mala Loka in pokritje denarnega primanjkljaja pri gospodarstvu tega posestva se je izdalo 182.000 kron, za primanjkljaj pristave v Medvodah en milijon 750.000 kron, za podpiranje aprovizacijskih odborov na deželi 300.000 K, za povzdigo živinorejce 1.500.000 kron itd.

Po kakih načelih se je uporabljal dobiček, pove revizijsko poročilo takole: „Komu in koliko naj se izplača, o tem je odločal edino le deželni odbor. Obračale so se nanj z vlogami za podporo različne osebe in on je reševal te vloge na ta način, da je dovolil podporo, določil pa, da jo izplača vnovčevalnica. To dovoljevanje se je vršilo največ v agitacijske namene... Samo pod naslovom, promoviranje bikov in mrjascev se je izdalo okroglo 50.000 kron, na drugih podporah, kakor vsled nesreč pri živini, za povzdigo nje drobnice itd., se je izdalo okroglo 20.000 K“. Tako pravi revizijsko poročilo. Te vsote danes niso tako strašno velike, a pomisliti treba, kaj so pomenile takrat, ko so se delile!

Kakor vidimo, je bil glavni namen vnovčevalnice, delati milijonske vojne dobičke. Mesto, da bi

se oškodoval vojni erar, se je njemu na ljubo pritiskalo le na kmeta. Gospoda od SLS. se avstrijskemu vojaštvu ni nikdar hotela zameriti. Kakor je agitirala za vojsko, da so drli fantje v strelske jarke, ravnotako je po zaslugi SLS. avstrijska vojska požrla na tisoče in tisoče glav naše živine. Kar se je pa iztisnilo iz kmečkih žepov in odtrgalo ustam konsumentov, porabljal je SLS. — kar potrjuje revizijsko poročilo — največ za podkupovanje in podpiranje političnih somišljenikov SLS. Dobrot so bili seveda deležni le vplivnejši farovski ljudje. Navadni pristaši SLS. so bili tudi tu tepeni in prikrajšani. Bolj ko jih bom tepla — je mislila SLS. — bolj ponižni bodo in bolj me bodo imeli radi. S tem, da je SLS. uvedla in vodila skozi cel čas vojne „Deželno mesto za klavno živino“, je z dejanji dokazala svojo „ljubezen“ do ljudstva. Kakor vseh vojnih liferantov se drži tudi SLS. oderuški duh.

Na tisoče in tisoče izdanih lastnih mož, ki so bili od vnovčevalnice izkoriščani, sedaj upravičeno vstaja, krči pesti in kliče po maščevanju.

Našim prijateljem!

Slovenci potrebujemo list, ki bi bil veliko cenejši kakor dnevnik, ki bi pa moral s svojim točnim poročanjem popolnoma nadomeščati dnevnik. Tem zahtevam in potrebam bo v bodoče ustrezala „DOMOVINA“.

Od novega leta naprej izhaja „DOMOVINA“ trikrat na teden.

Uprava „DOMOVINE“ je preskrbela, da bo prinašal list poleg pregledov vseh dogodkov tudi izvirne domače, zagrebške, beograjske in druge najnovejše brzojavne in telefonske vesti.

V ostalem ostane smer lista dosedanja.

„DOMOVINA“ bo izhajala ob ponedeljkih, sredah in petkih. Trikrat pošiljana stane mesečno samo 3 K.

Petkova številka bo izhajala tudi za naprej kot samostojen tednik in bo veljala kakor dosedaj samo 12 K na leto, bo torej najcenejši slovenski tednik.

Posamezne številke à 40 vinarjev.

Vabimo dosedanje naročnike in bralce, da nam ostanejo zvesti in obnove naročnino. Obračamo pa se tudi na druge rojake, ki dosedaj „DOMOVINE“ niso prejeli ter jih prosimo, da vstopijo v krog naših prijateljev in postanejo naročniki „DOMOVINE“.

Mesečno, četrt-, pol- ali celoletno naročnino je pošiljati na naslov: Upravištvu „DOMOVINE“, Ljubljana, Sodna ulica 6.

Uprava „Domovine“.

Kmetijstvo, trgovina in industrija.

g. Mednarodna konferenca. Tekom januarja se vrši na predlog italijanske vlade v Trstu sestanek zastopnikov Jugoslavije, Čehoslovaške in Avstrije, da se doseže sporazum glede medsebojnih transportnih in carinskih vprašanj.

n. Za prebivalce iz preobljudenih krajev. Glavno poverjeništvu ministrstva za agrarno reformo za požeško in virovitiško županijo v Slavoniji je odredilo, da se odda dobrovoljcem in revnejšim kmetovalcem iz preobljudenih krajev 61.316 orolov zemlje.

g. Našo Donavo bodo menda regulirali Angličani. Po naši državi teče 650 km Donave.

g. Južna železnica mednarodna? Zastopstvo Južne železnice je bilo pozvano v Pariz, kjer se odloča o njeni usodi. Južna železnica sama izraža menda željo, da bi postala mednarodna. Dosedaj je bila ta železnica zasebna družba, v kateri so imeli glavno besedo Francozi, Belgijci in Nemci.

g. Koliko duhana smo pridelali? Lani je Jugoslavija pridelala okoli 16 milijonov kilogramov. Od te količine preostane preko domače potrebe za izvoz še 8 do 9 milijonov kilogramov ali 900 vagonov duhana.

g. Naši ribiči v Ameriki. V Fort Braggu v Ameriki so se združili trije Istrani (Anton Zmak, Ivan Martinović in Mate Vlahov) in kupili veliko ribiško ladjo za 17.000 dolarjev v svrhu ribištva v južni Kaliforniji okoli San Pedra, kjer se že nahaja večja kolonija naših ribičev. Pečali se bodo v glavnem z lovom na tunine in imajo že lepe uspehe. Ko so šli prvič na morje, so naložili za sedem ton tuninov, pri drugem lovu pa že 17 ton. Pač veselo znamenje, kar se vidi iz tega, da se naši ljudje niti v daljni tujini ne zadovoljujejo s samim ročnim delom, temveč razvijajo lepo podjetnost.

r. Navijalci cen pri gradbenem materialu. Pred markiranjem kron se je dobilo 1000 komadov

opeke za 460 do 480 K. Po markiranju so skočili navijalci cen na 750 do 800 K. Pred markiranjem si dobil žagan les za 450 K, danes stane že 700 K. Apno je bilo pred markiranjem 35 K 100 kg, danes stane 45 K. Navijalci so cene zvišali, četudi prodajajo le star material.

n. Podkovska šola v Zagrebu. Sprejme se 40 učencev, ki se na državne stroške izučijo v podkovski stroki v podkovski šoli v Zagrebu. Prosilci se morajo že spoznati v podkovski ali kovaški stroki, ne smejo biti mlajši od 16 in ne starejši od 35 let in morajo biti lepega vedenja, kar dokažejo z nprstvenim izpričevalom. Tečaj bo trajal eno leto. Zglasiti se je 15. januarja 1920. v Aleksandrovci vojašnici v Zagrebu.

n. Za naše ribiče. Za ribarske okraje Kranjske bo koncem marca ali začetkom aprila na razpolago 50.000 potočnih postrvic v dobi še nepoužitega rumenjaka. Kdor hoče dobiti teh postrvic, naj naznani svoje ime, ribarski okraj in množino zahtevanih postrvic kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, kjer dobi potrebno pojasnilo o ceni, prevozu in nasaditvi ustno ali pismeno.

g. Tudi Čehi ne zaupajo državi. Čudno se danes suče svet. Vse je nezadovoljno. Vse zabavlja čez svojo državo. Tudi Čehi, ki so vedno sloveli kot najbolj rodoljubni, niso danes v tem pogledu najzornější. „Narodni Listy“ poročajo, da so Čehi le z največjo mujo podpisali eno milijardo drugega narodnega posojila, dočim so brez vsakih težkoč zbrali za bančne akcije 300 milijonov kron, za industrijska podjetja 200 milijonov kron, za druge pa 200 milijonov kron. List pravi, da bi se morali denarni ljudje najprej ozirati na državo in šele v drugi vrsti na zasebna podjetja. Tudi je slabo, če se vse premoženje vrže v trgovino in se ne porablja za industrijska ter obrtna podjetja v toliki meri, kakor bi to bilo potrebno.

g. Državno ribarsko šolo ustanovi s tekočim letom Čehoslovaška, in sicer v Vodnjanih.

g. Tržne cene v Brnu. Fižol 5 K 50 h do 6 K, proso 5 K 50 h do 6 K, kaša 8 do 9 K za 1 kg, seno 100 do 110 K, slama 35 do 38 K za 100 kg; vreče iz jute stanejo od 12 do 15 K, iz papirja 3 do 8 K. Cene so v čeških kronah.

g. Davek na pijače v Pragi. Praško mesto je uvedlo nov davek na pijače. Od litra vina je treba plačati novega davka 40 vin., od jabolčnika 20 vinarjev, od mineralnih vod in sodavice pa 8 vin.

g. Dolg Francije. Francoska je napravila med vojno 220 milijard frankov dolga. Bankovcev je izdala čez 36 milijard frankov. Redni državni proračun bo znašal po vojni tri- do štirikrat več kot pred vojno.

g. Pomanjkanje bankovcev v Bulgariji. Tudi v Bulgariji primanjkuje bankovcev, dasi jih je med vojno pridno tiskala. Država je ustavila zaraditega sedaj vse privatne obveze, ker bi sicer ne mogla izplačati uradniških plač. Za Bulgarijo se tiska na Angleškem pol milijarde novih bankovcev. Ljudje so v Bulgariji tako nespametni, da skrivajo novce v zemlji. Izboljšanje denarnih razmer si obetajo bulgarski finančniki od izboljšanja splošnega gospodarstva v Evropi.

g. Amerika bi rada kupila na Češkem sladkor. Amerikanske združene države so se obrnile do Čehoslovaške z vprašanjem, jeli bi ji hotela prodati odvišen sladkor. Menda trpe danes vse države na svetu zaradi pomanjkanja sladkorja in tudi v Ameriki ga ni zadosti.

g. Posledice boljševiškega gospodarstva. Ena najhujših posledic boljševiškega gospodarstva so pravični cene na Ruskem. V Kijevu stane obed 1200 rubljev (R), 1 par čevljev 16.000 R, kmečki konj 55.000 R, mala krava 25.000 R, 1 kg sirovega masla 200 R, 1 seženj drv 35.000 R. Mestna rodbina štirih oseb potrebuje na leto samo za hrano 250.000 R. Rubelj je bil pred vojno vreden 2 K 50 h. Ako bi pri nas zavladali boljševiki, bi ne bilo nič boljše. Le vprašanje je, kje naj bi potem ljudje denar jemali?

Iz dnevnikov.

V „Slov. Narodu“ priobčuje g. Ivan Arh, ravnatelj čehoslovaških državnih domen, priznan veščak, zanimiv članek o sladkorni industriji v Jugoslaviji, iz katerega posnamemo glavne misli:

Moremo se nadejati, da bodo v kratki dobi zopet vse jugoslovanske tovarne mogle v polni meri delati, in da se kmalu doseže znova prejšnja razsežnost kulture sladkorne pese. Potem bi se moglo računati pri tovarnah v oblasti nekdanje habsburške monarhije z letnim izdelkom 750.000 q surovega cukra, in pri srbskih tovarnah z izdelkom 120.000 q, skupaj torej z letnim izdelkom 870.000 q surovega sladkorja.

Žalibog pa bode letos in morebiti tudi v najbližnjih nadaljnjih letih produkcija sladkorja v

Jugoslaviji, kakor povsod v Evropi, zaradi delavskih razmer in zaradi letošnje slabe letine za peso, skoraj za polovico manjša. Moramo torej računati s potrebo uvoza kakih 300.000 do 400.000 q. Seveda je pri današnjih ogromnih cenah uvoz sladkorja državnemu gospodarstvu zelo nevaren, ker moramo v prihodnjem letu kakih 200 do 300 milijonov kron inozemstvu plačati. Kadar se pa zopet dvigne domača produkcija na višino leta 1912./13., bode potreba sladkorja z lastnim izdelkom skoraj krita. Kadar naraste število prebivalstva in če se dvigne potreba sladkorja le na povprečno potrebo bivše habsburške monarhije, potem Jugoslavija z lastnim izdelkom ne bode več izhajala. Potem bo treba dobro premisliti, ali ima naša država sladkor uvažati ali ga ima sama izdelovati. Odločilne bodo cene sladkorja. Bode li mogoče, sladkor iz pese pri nas izdelovati za iste cene, za katere se nam bode ponujal češki ali pa kolonijalni sladkor? Jaz mislim, da nam bo to mogoče. Potem pa bi morali misliti na razširjenje naše industrije. Razmere podnebja in zemlje so takemu razširjenju bolj prijazne kakor v kaki drugi južneevropski državi. Z našega ožjega slovenskega stališča bi morali želeči, da bi se tudi pri nas ustanovila sladkorna tovarna, najboljše morebiti na Dolenjski nižini, ker bi se tja mogla dovažati pesa tudi iz sosednjega Štajerskega in Hrvaškega.

Pri današnjih visokih cenah gradiva in strojne uredbe se na stavbo novih tovarnen v prihodnjih dveh do treh letih ne more misliti. Treba pa bode v tem delati potrebne priprave. Posebno bode treba kmetovalcem razjasniti veliko važnost pridelovanja pese in jih zanimati za to njim še novo kulturo.

V zagrebški „Domovini“ priobčuje znani publicist Milan Marjanović uvodnik pod naslovom „Brez morja — brez diha“, kjer pravi med drugim:

Naša domovina ne more biti naša domovina, dokler ne bomo mi slobodni posestniki naše obale na našem morju. Malo je povedano, ako se pravi, da bi bila domovina brez Primorja nepopolna, ker telo brez pljuč ni samo nepopolno, temveč je brez glavnih predpogojev živega telesa.

Mi smo brez morja kakor bi bili brez diha, in narodu brez diha se zgodi ono, kar človeku brez diha.

Največji del neznosnega položaja, ki ga čutimo v našem notranjem življenju, največji del nerazpoloženja, nezadovoljstva, nezaupanja, draginje, brezdelja, tihotapstva i. t. d. — največji del vsega tega je posredna ali neposredna posledica našega slabega dihanja, ki je posledica dejstva, da so nam Italijani takoj po naši osloboditvi zaprli vse boljše morske dohode in izhode in odvzeli vse morske ladje, torej vsa prometna sredstva.

Politični pregled.

r. Mir ljudem na zemlji, tako so se razlegali o Božiču glasovi po cerkvah, tako je pisalo klerikalno časopisje. Niso pa še po farovžih použili božičnih slaščic, že napada klerikalno časopisje katoličana, ki ni družega storil, kot da božične praznike v miru preživi v svoji ožji domovini v krogu svojih bližnjih. Klerikalno časopisje se namreč brezvestno zaletava v ministra dr. Kramerja, ki je prišel za par dni čez praznike v Ljubljano in na svoj rojstni dom v Trbovlje. Očita mu, da zato lenari. Minister Kramer se zaradi tega seveda ne bo razbujal, ter mu prirojene pridnosti tudi najstrupenejši sovražnik ne more odvzeti. Sram pa naj bo katoličane, ki prinašajo za Božič med ljudi namesto miru, zgago. Tudi očitek, da je miniser Kramer nesposoben, bi si lahko prihranili. Povedo naj rajše, zakaj je nesposoben? Mar mislijo, da je dr. Kramer podoben dr. Korošcu, čigar glavna zasluga za časa njegovega ministrovanja je bila, da je kupil kot prehranjevalni minister kravat kruha za več milijonov frankov steznikov, kravat, vlasnic, igralnih kart in druge ropotije. Vsak drug minister, ki bi kaj takega zagrešil, bi se za vedno skril in ne upal bi se več spuščati v politiko. Klerikalno časopisje naj zato najprej pometa v lastni hiši.

n. Duhovščina v strahu. „Slovenec“ poroča, kako se je francoska država tekom zadnjih 25 let borila, da se je otrsela izvencerkvenega vpliva duhovščine. Že leta 1880. so odstranili iz šolskih svetov duhovnike (Ali res? Pa še danes stoje na francoskem šole in cerkve?) Malo pozneje so izgnali nepotrjene redove in kongregacije. (Kakor vidimo, je to bila za francoski narod prava sreča.) Leta 1882. so odstranili iz državnih šol verski pouk. (Zato pa uči francoska duhovščina vero v cerkvah, pri nas pa v cerkvah dela po večini le politiko.) Leta 1886. se je uzakonilo, da smejo na državnih šolah poučevati le laiki. (Kaj to ni

prav? Duhovnik naj bere mašo in opravlja cerkvena opravila, druge posle naj prepusti drugim. Kdaj smo pa slišali, da hoče učitelj mašo brati?) Leta 1891. je določil zakon, da morajo učitelji na redovniških šolah tri leta služiti vojake, drugi učitelji pa samo dve. (Ne vemo, zakaj so napravili to izjemo za redovnike, mi samo vemo, da so v Avstriji gospodje župniki in kaplani ostali za pečkom, ko so morali vsi drugi stanovi v vojsko. Zakaj se ni nihče od teh gospodov proti temu pritožil?) Z zakoni od leta 1901 in 1904 se je učnim redovom in kongregacijam odrekla pravica obstoja in na tisoče samostanov se je moralo zapreti, iz katerih so izgnali redovnike in redovnice. (Zato je od takrat naprej tako strašno naraslo število redovnikov v Avstriji. Francozi so se nam lahko smejali, da so se otrsli težkega bremena, ki se je obeslo nam na vrat.) Leta 1905. je Francija pretrgala diplomatske zveze z Vatikanom ter črtala duhovnike iz seznama državnih uradnikov. (Ali je bila to nesreča za Francijo in njeno ljudstvo? Bog je stal v svetovni vojni na njeni strani, Avstrijo, ki pa je bila bolj papeška kot papež sam, je pa vzel vrag.) Dne 13. aprila 1908. so cerkve in cerkvena premoženja odkazali občinam in državnim dobrodelnim ustanovam. (Zato so bili francoski občinarji in reveži državi samo hvaležni, ker bi sicer pri prvih volitvah zmagali klerikalci, kar se pa ni zgodilo.) „Slovenec“ piše, da se na podoben način kot na Francoskem razvijajo razmere tudi na Češkem. (Kolikar je znano, so Francozi in Čehi morda najpametnejši narod na svetu. Ker smo ostali daleč za njimi, je le dokaz, da smo mi po duhu in samostojnosti manj razviti kot oni!) „Slovenec“ se končno boji, da bi tudi pri nas mogle nastati za duhovščino take razmere kot na Francoskem in na Češkem. (Ta bojazen je upravičena. Če smo narod, ki hrepeni po svobodi, se moramo v prvi vrsti otresti farovškega jebotstva, ker šele potem bomo svobodni. Ni tudi nobenega dvoma, da bo naš razvoj v tej smeri pospešila ravno duhovščina, ker si sama izpodkopava tla in ugled s politično agitacijo po cerkvah.)

n. „Večerni List“ je sedaj najbolj sirov slovenski list. V zadnjem času so se udomačile v našem časopisju malo bolj evropske razmere in ni bilo več onega predvojnega divjega napadanja in sramotjenja nasprotnikov. Tudi „Slovenec“ se tega lepega pravila drži in piše dostojno, ampak on ima svojo „večerno izdajo“, ki izhaja pod imenom „Večerni List“, v katerega pišejo ravno oni ljudje kot v „Slovenca“. Eni in isti ljudje so torej zjutraj popolnoma dostojni, zvečer pa divji in sirovi!

n. Tabor Kristusov in tabor Luciferjev. Na Koroševem shodu v Dobropoljah je nastopil kot nov prerok neki g. Borc. Pravil je zbranim poslušalcem, da se bliža čas, ko bo vse človeštvo razdeljeno v dva tabora: V tabor Kristusov in v tabor Luciferjev. Včasih smo se učili, da se v ta dva tabora dele duše posmrtnikov, da so pa že na svetu pekel in nebesa tega nam gospodje nikdar niso hoteli priznati. Če bodo ljudje, ki so najbolj hujskali na vojno, in ki imajo med seboj največje vojne oderuše, ta novi nauk še dolgo širili, se lahko zgodi, da bo vse, kar je pametnega in dobrega, prestopilo v tabor Luciferjev. Le vojni hujskaci, hinavci in izkoriščevalci ljudstva bodo ostali v drugem taboru.

n. Obrambna zveza med Anglijo, Francijo in Jugoslavijo. Anglija in Francija mislita zaključiti

z Jugoslavijo obrambno zvezo za slučaj, da bi se Nemčija zopet začela dvigati in iskati prilike za maščevanje. V tem slučaju bomo mi seveda šli skupaj z Angleži in Francozi, ker Nemec bi mogel biti v prvi vrsti nam nevaren. Iz tega, da Francija in Anglija iščeta našega zavezništva, se vidi, kak ugled uživa naša država in kako zaupanje ima zapadna Evropa v našo moč.

Novosti.

n. Madžarski napad na Prekmurje. Kakor je znano, je pred kratkim močan madžarski vojaški oddelek vdrl čez demarkacijsko črto v Prekmurje z namenom, da zasede to lepo našo deželico za Madžarsko. Naše vojaštvo je madžarski oddelek pognalo čez demarkacijsko črto nazaj, odkoder je prišel. Naša vlada je Madžarje takoj kaznovala: prepovedala je vsak izvoz živil na Madžarsko in je na ta način prišla Madžare tam, kjer so najbolj občutljivi in so se začeli tudi takoj opravičevati in prositi odpuščanja. Ampak naša vlada je zahtevala preiskavo in v Prekmurje se je podala medzavezniška komisija, ki je dognala, da so Madžarji res in brez vsakega povoda izvršili napad. Naša vlada zahteva sedaj plačanje odškodnine našim ranjencem in še druga zadoščenja, ki jih bo Madžarska vse tudi dala, ker je od nas tako odvisna, da mora ugoditi vsem našim zahtevam po zadoščenju. V bodoče si bodo pa Madžari dobro premislili, preden zopet napadejo naše ozemlje, ako se pa kaj takega vseeno še pripeti, bodo Madžari že kaznovani po zaslugi.

n. Zagreb brez kvasa. Od 22. dec. je Zagreb brez kvasa, ker tovarna za izdelovanje kvasa v Savskem Marofu nima premoga. Zagrebški listi pravijo, da se brez kvasa ne bo dalo več dolgo vzdržati.

r. Večerne vožnje brez luči. Deželna vlada je izdala na okrajna glavarstva ukaz, da naj se postopa proti voznikom, ki vozijo v večernih urah brez luči z večjo obzirnostjo in popustljivostjo, ker je v danih razmerah in ob pomanjkanju svetil velikokrat naravnost nemogoče, da bi imel voz luč.

n. Kamniško zdravilišče so kupili Usmiljeni bratje.

n. Zveza s Trbižem. Od novega leta naprej vozijo naši vlaki do Trbiža ne glede na demarkacijsko črto.

n. Zaklana starka. V Zgornji Beli pri Kranju so našli 60letno dninarico Janežičevo zaklano. Orožniki so aretirali Alojzija Prestaja in Matijo Janežiča, ki sta osumljena, da sta izvršila umor.

n. Počitnice na ljubljanski univerzi trajajo do 12. t. m.

n. Lov občine Trebeljevo pride na dražbo 16. t. m. pri glavarstvu litijskem.

n. Urad za zaščito dece in komisija za mirovno konferenco poslujeta sedaj v poslopju Kmetijske družbe.

n. Vojaške službe oproščeni bodo po odredbi vojnega ministra vsi oni, ki delajo v odborih za zaščito dece in mladine.

n. Tatvine. Slugi mariborske gimnazije je nek vojak ukradel 18.000 K, ki so bile namenjene za novoletne plače profesorjem. — Kovaču Mohorju je bilo ukradenega perila za 5500 K.

Zadnje vesti.

LEPA ZAPUŠČINA DR. KOROŠCA.

(Izv.) Beograd, 6. jan. Tu se mnogo govori o zapuščini, ki jo je zapustil v ministrstvu za prehrano bivši minister dr. Korošec. Ostalo je namreč za njim nad 400 vagonov starega ameriškega fižola, katerega je dr. Korošec zastonj skušal obesiti raznim odjemalcem. Niti Nemci in Madžari ga niso hoteli, ker so ga smatrali za docela neuzžitnega. Korošev varjen fižol leži še danes v Zemunu, v Mostaru in v drugih skladiščih. Nihče ga še zastonj ne mara. Hudomušneži pravijo, da čaka fižol najbrž na to, da postane Korošec zopet prehranjevalni minister. Med tem časom je mogoče, da se njegov stari fižol zopet pomladi.

ZAGREBSKA KONFERENCA.

Zagreb, 7. jan. (Izvirno.) Konferenca, katere so se 5. t. m. popoldne udeležili ministri Kramer, Lukinić in Pribević ter ban Tomljanović in predsednik Žerjav, je razpravljala o valutnem vprašanju, glede katerega se je dosegel popoln sporazum. Nadalje so razpravljali o stanju aprovizacije in o potrebnih skupnih odredbah v Zagrebu in v Ljubljani za pobijanje verižništva in draginje.

V razgovor je prišlo tudi preteče pomanjkanje novčanov in določili so se koraki, ki jih je treba ukreniti, da se zagotovi nemoten denarni promet s tem, da se gotovinski promet kolikor mogoče izločuje. Po končani konferenci sta se odpeljala ministri dr. Kramer in dr. Lukinić v Beograd, minister Pribević pa je ostal za božične praznike v Zagrebu.

SRBSKI BOŽIČ.

Včeraj so praznovali naši bratje Srbi, ki so pravoslavne vere, Božič. Srbi imajo vse polno lepih narodnih običajev tudi ob praznikih in vsi ti običaji pridejo seveda do veljave tudi pri vojaštvu, saj je bila srbska armada vedno čisto narodna in po njej je postala sedaj narodna vsa jugoslovanska armada, medtem, ko so smeli biti naši vojaki v avstrijski armadi vse, samo ne narodni. Lepo je bilo gledati včeraj srbske vojake ljubljanske posadke, ko so šli po „badnjak“, to je štor, ki na Božič mora goreti pri vsaki srbski družini in tako tudi pri vsakem vojaškem krdelu, ki je za sebe ena družina. Po „badnjak“ so šli vojaki slavnostno: najprej godba, potem častniki na konjih, za njimi

okinčani četverovpreženi voz z zastavo, na katerem so potem vozili „badnjak“ (štor) in na koncu ozaljšani vozovi z vojaki. Lep prizor, posebno za Ljubljance, ki niso navajeni gledati takih običajev v armadi. Seveda v avstrijski armadi so se praznovali samo razni „cesarski“ prazniki in tudi ti trdo, vojaško in ne tako prijazno, kot v naši narodni armadi.

PREPREČEN ATENTAT.

Beograd, 5. jan. „Politika“ piše pod naslovom „Preprečen atentat“: Spletke, izvirajoče iz neuillyskega gnezda, trajajo ne samo dalje, ampak hodijo celo najneverjetnejša pota. Ko se je izjalovil poizkus, da bi se pri pariški konferenci izposloval povratek izvrženega kralja-izdajalca na prestol, je pristašem Nikite postalo vsako, tudi najgusnejše sredstvo dobro, da sejejo anarhijo in razsulo v našo državo. Pri tem rovanju uživajo redno pomoč iz Italije. Na tisoče dokazov govori za to, da rimski militaristični krogi niso preveč izbircni za sredstva, ki naj služijo v dosego njihovih namenov, od katerih je eden najvažnejših onemogočenje močne Jugoslavije in razkosanje našega ujedinjenega naroda ter države. Najnovejši dokaz za te podle naklepe, pri katerih so enako udeleženi tako italijanski kakor Nikitini spletkarji, je priprava atentata na našega prestolonaslednika-regenta. Ker se že ne morejo sprijazniti z dejstvom, da kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev ne samo obstoji, ampak da ima tudi sijajno bodočnost in da bo v nekaj letih postalo činitelj, brez katerega evropske države ne bodo mogle računati na vzdržanje miru, so ti razbojniki skovali peklenški načrt, da s pomočjo svojih prijateljev iz Italije umore prestolonaslednika regenta, potem pa z vsemi sredstvi poizkusijo zanetiti nemire v naši državi ter jo tako priversti do propada. Za izvršitev atentata je bila izbrana neka temna kreature, bivši policijski agent na Cetinju in tačasni italijanski detektiv v službi rimske policije, Petar Čubrinović, ki je bil pred nekaj dnevi poslan iz Rima na Riviero, da izvrši svoj zločin na regentu Aleksandru za časa njegovega bivanja v Cannesu. K sreči je bila vrla francoska policija pravočasno obveščena o nakani Čubrinoviča in tako se je posrečilo atentat preprečiti. Čubrinović je bil aretiran v trenutku, ko je izstopil iz vlaka na postaji v Cannesu. To ni prvi primer, da se je neuillyska „vlada“ posluževala Čubrinoviča kot atentatorja. Že pred dalje časa je Čubrinović prejel večjo vsoto denarja za to, da zastrupi enega izmed naših državnikov. Pa tudi ta naklep se je izjalovil. — V času, ko italijanski ministrski predsednik v rimskem parlamentu glasno izraža željo po prisrčnih odnosih z Jugoslavijo in pozivlje naše državnike, naj se sporazumejo z italijanskimi v obojestransko korist Italije in Jugoslavije, tedaj pošilja njegova policija svojega službenega organa v Cannes, da bi umoril našega vladarja.

NOVOLETNE BRZOJAVNE ČESTITKE.

Naš ministrski predsednik g. Ljuba Davidović je brzojavno čestital novo leto francoskemu ministrskemu predsedniku Clemenceau-u in ministru za zunanje zadeve Pichonu. Oba sta se mu brzo-

javno zahvalila in naglašala zavezništvo med vojno in izražala nado, da ostaneta Francija in Jugoslavija tudi po vojni v tesni prijateljski zvezi.

NARODNA BANKA SHS.

LDU. Beograd, 5. jan. Včeraj je bil izredni občni zbor delničarjev Narodne banke. Sprejet je bil predlog upravnega sveta, da se izpremeni „Privilegirana narodna banka kraljevine Srbije“ v „Narodno banko za kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev“. Upravnemu svetu se je dalo pooblastilo, da uveljavi načrt zakona za Narodno banko. Izid volitev v upravni svet in nadzorstvo še ni znan. Vse pa kaže, da sta med drugimi izvoljena tudi Hrvat grof Kulmer za upravnega svetnika, dr. Vekoslav Kukovec pa za nadzornika.

NITI TIROLCI NE MARAJO AVSTRIJE.

LDU. Dunaj, 5. jan. (ČTU.) „Morgen“ posnema iz „Tiroler Anzeiger“ poziv na tirolske poslance, naj ugotove in izjavijo, da samo pod pritiskom sile priznavajo zvezno razmerje z Avstrijo in naj polagajo važnost na to, da se prisiljeni zakon z Avstrijo že od vsega začetka sklene tako, da se bo po potrebi dal tudi ločiti.

PROTESTNI SHODI SOCIJALISTOV.

LDU. Dunaj, 5. jan. (ČTU.) Včeraj so priredili socijalni demokratje na Dunaju velike protestne shode proti usmrčitvam komunistov na Madžarskem. Na enak način sta manifestirali tudi obe češki socijalistični stranki na Dunaju, namreč socijalnodemokratska in narodnosocijalna.

STAVKA BANČNIH URADNIKOV.

Dunaj, 5. jan. (ČTU.) Danes so uradniki in nastavljeni dunajskih filijalk čeških bank pričeli stavkati, ker se jim obljubljena doklada za nastavljenice v inozemstvu ni izplačala.

OGRSKI POSLANIK V BEOGRADU.

LDU. Beograd, 6. jan. Poslanik Rudolf Wodianer je določen za zastopnika ogrske vlade v Beogradu.

Razno.

r. Ljubica avstrijskega cesarja Franca Jožefa. Znano je, da je avstrijski cesar Franc Jožef prav grdo ravnal s svojo ženo. Zlasti tega mu ni mogla odpustiti, ker ji je bil veliko manj naklonjen kot pa igralki Šratovi, katero si je izbral za ljubico. Kuhan in pečen je bil pri njej. Stanovala je na Dunaju v svoji vili, on pa je imel ključ od vrtnih vrat, da je lahko skrivoma hodil k njej. Tudi jo je obiskoval v Trstu in v St. Wolfgangu, kamor je hodil na počitnice. Ko je Franc Jožef Šratovi za njeno ljubezen podaril palačo na dunajskem koroškem ringu, se je na Dunaju vse muzalo. Šratovo je pa tudi sicer on vzdrževal ter ji kupoval najdražje obleke in najdragocenejše okraske. Dokler je bila Šratova mlada, ji Franc Jožef ni zadostoval in je prirejala večkrat v tednu domače zabave, na katere je vabila razne gospode dunajske aristokracije. Franc Jožef se večjih gostij ni hotel udeleževati in je bil najraje pri njej pri popoldanskih čajih. Cesarica Elizabeta je bila

na Franca Jožefa zaradi ljubice Šratove tako huda, da je zapustila Dunaj, odšla na otok Krk, kjer si je pa tudi ona izven zakona poiskala tolažbe in utehe. Za vse te okoliščine na dunajskem dvoru je vedela katoliška cerkev. Dvorski kaplani pa so dajali navzlic temu Francu Jožefu in menda tudi Šratovi odvezo. Prav nič se niso razburjali nad življenjem teh katoličanov. Pri nas teh stvari seveda nismo vedeli in le učili so nas gospodje, da je Franc Jožef cesar po milosti božji.

r. Priglasila za vsesokolski zlet v Pragi. Za vsesokolski zlet, ki se vrši letošnje poletje v Pragi, se je že dosedaj priglasilo nad 117.000 čeških sokolov in sokolic. Proste vaje bo delalo 27.000 moških in 24.000 žensk. Razentega bo nastopilo naraščaja nad 25.000 oseb.

Jugoslovanski les za Italijo. Jugoslovanska lesna trgovina „Sava“ je dobila od vlade dovoljenje, da izpelje v Italijo 4.000 vagonov lesa. Izkupiček za les ostane naložen v italijanskih bankah kot kredit, iz katerega se bodo plačevali proizvodi, ki jih bo importirala Jugoslavija iz Italije.

r. Obtožba proti Beli Kunu. Budimpeštansko sodišče obtožuje bivšega predsednika boljševiske vlade na Ogrskem Belo Kuna zaradi zločina umora v 236 slučajih, zaradi zločina ropa v 19 slučajih in radi zločina tatvine v 6 slučajih. Bela Kun se nahaja v Avstriji in med Ogrsko in Avstrijo se vršijo pogajanja radi njegove izročitve. Avstrija se brani izročiti ga, češ, da je njegova krivda politične naravi, medtem ko trdi ogrska vlada, da je Bela Kun navaden zločinec.

r. Italija kupuje v Avstriji svoje lastno blago. Po zlomu so Italijani na vso moč hiteli, da bi izvozili čim največ perila in suknenege blaga ter ga prodali v bivših avstrijskih pokrajinah. Takrat je bila avstrijska krona vredna 30 centezimov. Sedaj je padla vrednost avstrijskega denarja na 3 centezime in Lahi zopet z naglico kupujejo na Dunaju pred letom dni od njih samih prodano blago. Pred enim letom so zaslužili veliko, sedaj pa bodo menda še več.

Primešaj „MASTIN“ krmi.

Če živina krmo lažje in do zadnjega prebavi in popolnoma izkoristi, da se na koncu nič ne izgubi, če se dvigne slast do žrejanja, potem se pospešuje redilnost, vsled tega težka živina, mast, meso, jajca, mleko. To se doseže, ako primešamo krmi enkrat na teden pest praška Mastin. Ob pomanjkanju krme, ko se uporabljajo nadomestna sredstva za krmlila, pa se primeša dvakrat na teden. Prašek Mastin je dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu, v Parizu, v Rimu in na Dunaju. Tisori gospodarjev hvalijo Mastin, ko ga enkrat poizkusijo, ga ponovno rabijo. 5 zavojev praška Mastin zadostuje za 6 mesecev za enega prašiča ali vola. Glasom oblastvenega dovoljenja sme Mastin prodajati vsak trgovec in konzuma društva. Ako se pri vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem naj se naroči po poštni dopisnici v izdelovalnici Mastina, to je

lekarnar Trnkóczy v Ljubljani

5 zavojev (paketo) Mastina za 20-50 K poštne prosto na dom. Od tam se pošlje Mastin s prvo pošto na vse kraje sveta.

Razširjajte Domovino!

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

— registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani —

obrestuje hranilne vloge po **3%** brez odbitka rentnega davka.

Stanje hranilnih vlog nad 50.000.000 K.

Rezervni zakladi nad 1.000.000 K.

Ustanovljeno leta 1881.

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 3,

je imela konec leta 1918 vlog K 80.000.000
in rezervnega zaklada K 2.500.000

Hranilnica je pupilarno varna.

Sprejema vloge vsak delavnik.

Dovoljuje posojila proti nizkemu obrestovanju.

Največja slovenska hranilnica!

Delniška glavnica
K 30.000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog
K 10.000.000

Centrala: Trst.

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in ino-emka mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Stritarjeva ulica šte. 2.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

Delniška glavnica z rezervnimi zakladi
okrog **28.000.000 kron.**

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih
papirjev, valut in dovoljuje
vsakovrstne kredite.